ایرنا

دود هورالعظیم نفس خوزستان را بند آورد

هور در آتش

> دشت آزادگان، شهرستان هویزه و اهواز چندین ساعت دود ناشی از آتش‌سوزی هورالعظیم بخش عراقی را در هفته گذشته استشمام کردند

گزارش

شهلا منصوریه
خبرنگار

داستان تکراری هر ساله؛ از اواخر تابستان تا اوایل مهر؛ آنقدر کشدار است که تالاب هورالعظیم، خودسوزی می‌کند؛ خودسوزی یا آتش‌سوزی‌های مکرر آن هم در بخش واقع در کشور عراق. چند روزی است که طبق روال سال‌های گذشته، هور بیچاره سهمش از خشکی، آتش‌سوزی شده و نفس خوزستانی‌ها را بند آورده است. فرهاد قلی‌نژاد، معاون محیط زیست انسانی به «ایران» می‌گوید: علت این حادثه، قطع شدن حقابه تالاب هورالعظیم در کشور عراق است. به گفته او تالاب کاملاً خشک شده و آتش‌سوزی‌های مکرر با توجه به فراهم شدن شرایط، امکان خودسوزی را ایجاد می‌کند. مجتبی گهستونی، فعال محیط زیست خوزستان نیز به «ایران» می‌گوید: این‌گونه حوادث آثار مخربی بر جا می‌گذارد که موجب آزار مردم می‌شود. باید برای آن، آموزش‌هایی برای جوامع محلی نیز درنظر گرفته شود.

آتش در نیستان

هر ساله با شروع فصل گرما و تابستان، شاهد آتش‌سوزی در جنگل‌ها و تالاب‌ها هستیم. آتش‌سوزی‌هایی که گریبانگیر جوامع محلی می‌شود و دلایل آن نیز متعدد است. این فعال محیط زیست می‌گوید: بخشی از این آتش‌سوزی‌ها توسط جوامع محلی صورت می‌گیرد. آنها به دنبال نی تازه، نی‌های قدیمی را آتش می‌زنند تا نی تازه به عمل بیاید. بالاجبار و ناخواسته آتش‌سوزی، گسترش پیدا می‌کند و به بخش‌های دیگر تالاب سرایت می‌کند که خاموش کردن آن از عهده افراد خارج می‌شود. به گفته گهستونی، از دیگر دلایل آن می‌توان به نی‌های خشک منطقه اشاره کرد که در اثر کم‌بارشی، بی‌بارشی و خشکسالی، خشک شده و منجر به آتش‌سوزی طبیعی می‌شود و سطح منطقه را فرا می‌گیرد.

در چند روز گذشته که دود غلیظ و سپس بوی متعفنی موجب آزار مردم خوزستان شد، همه به دنبال علت دود و بو بودند. این فعال محیط زیست می‌گوید: مشخص شد که دود و بو از هورالعظیم است اما اینکه منشأ آن واقعاً خارجی بوده یا داخلی، حرف‌های زیادی گفته می‌شود. طبق گفته مسئولان مربوطه، منشأ آن بخش عراقی هور بوده و با توجه به فاصله کم شهرها و روستاها، باعث شده که این دود به سمت ایران سرازیر شود. او می‌گوید: البته عواملی مثل آتش‌سوزی زباله‌ها هم در مناطق شهرها و روستاها وجود دارد که بوی آزاردهنده آنها هم مزید بر علت شده است.

آتش‌سوزی‌های ایجاد شده به طور متوالی در چند روز گذشته موجب شده که دود آن به شهرهایی مثل اهواز، شوشتر، دشت آزادگان، هویزه و سوسنگرد سرایت کند. این فعال محیط زیست می‌گوید: اصولاً مدام با بوهای مختلف در این شهرها مواجه هستیم. برخی اوقات اثرات تدریجی آتش‌سوزی همچنان پابرجاست و بوی آن این مناطق را درگیر می‌کند و موجب مشکلات ریوی، تنفسی و آلودگی‌های محیط زیستی می‌شود. به گفته گهستونی، به دلیل بوی بد و دود غلیظ مردم این انتظار را داشتند که در روزهای آلوده تعطیلی اعلام شود. اما واقعیت ماجرا این است که در این‌گونه حوادث نیازمند آموزش به جوامع محلی هستیم. باید تمام روستانشینان و جوامع ذی‌نفع حاشیه تالاب زیرپوشش آموزش‌های تدریجی بروند. چگونگی مواجهه با تالاب و محیط زیست، چگونگی آموزش شکار، صیادی، کشاورزی، دامداری و ماهیگیری و چگونگی چیدن علوفه همگی از مواردی است که به فرهنگسازی و آموزش نیاز دارد. از سوی دیگر، تقویت محیط زیست منطقه و شهرها هم مسأله مهمی است.

> مشخص شد که دود و بو از هورالعظیم است اما اینکه منشأ آن واقعاً خارجی بوده یا داخلی، حرف‌های زیادی گفته می‌شود. طبق گفته مسئولان مربوطه، منشأ آن بخش عراقی هور بوده و با توجه به فاصله کم شهرها و روستاها، باعث شده که این دود به سمت ایران سرازیر شود

قطع شدن حقابه هور

هورالعظیم بیش از ۳۰۰ هزار هکتار مساحت دارد، تالابی که در جنوب غربی کشور و در منطقه خوزستان قرار گرفته است. بخش کوچکی از هور در ایران و بیشتر آن در کشور همسایه عراق است. بخش ایرانی هور به‌وسیله یک دایک مرزی که نوعی سد بتنی است از بخش عراقی جدا شده است. دود غلیظ و بوی نامطبوع در روزهای اخیر، موجب آلودگی در چند شهر خوزستان شده است. فرهاد قلی‌نژاد معاون محیط زیست انسانی می‌گوید: این موضوع مسبوق به سابقه است و سال‌های گذشته هم همین مشکل را در هورالعظیم بخش عراقی داشتیم. علت این حادثه قطع شدن حقابه هورالعظیم در بخش عراقی است. این تالاب در بخش عراق کاملاً خشک شده و این خشکی باعث شده که آتش‌سوزی‌های مکرری با توجه به فراهم شدن شرایط خودسوزی ایجاد شود.

روزهایی که جهت باد غالب به سمت ایران و استان خوزستان است شهرهای مرزی و مرکزی استان خوزستان هم درگیر آسیب‌های چند ساعته می‌شوند. دشت آزادگان، شهرستان هویزه و اهواز چندین ساعت دود ناشی از آتش‌سوزی هورالعظیم بخش عراقی را در هفته گذشته استشمام کردند. این مسئول می‌گوید: آنچه که برای پیشگیری مهم است باید از طریق دیپلماسی پیگیر تأمین آب حقابه تالاب در بخش عراقی باشیم تا با تأمین آن شرایط آتش‌سوزی و عوارض ناشی از آن پایین بیاید. البته در بحث مهار آتش، چون دسترسی به آتش نداریم و به صورت مکرر هم اتفاق می‌افتد، باید با کشور عراق هماهنگ شود چراکه امکان مهار سریع آن وجود ندارد. او پیشگیری را مهم می‌داند و می‌گوید: این رخداد تا اواخر مهرماه ادامه دارد و اواخر تابستان و اوایل پاییز سال‌های قبل هم این آتش‌سوزی‌ها به وجود آمده است.

قلی‌نژاد می‌گوید: باید تلاش کنیم برای سال‌های بعد در اواخر تابستان و اوایل پاییز، حقابه هور تأمین شود تا امکان آتش‌سوزی از بین رود. زیرا این دود به ایران می‌رسد و در جهت باد غالب شهرهای ما تحت تأثیر قرار می‌گیرند.

او می‌گوید: از میزان حقابه در کشور عراق اطلاعاتی در دست نیست و در بخش ایرانی پیگیر هستیم، بخش‌هایی از تالاب در ایران آب دارد. طبق بررسی‌ها و بنابر نقشه‌های هوایی در بخش عراقی، تالاب خشک شده است. یعنی در آنجا آبی به تالاب نمی‌رسد و این خشکی باعث شده تا نیزارها آتش بگیرد.

به گفته معاون محیط زیست انسانی، سال‌های قبل جلسات مفصلی داشتیم و پیگیری‌ها انجام شده است. امسال نیز سازمان حفاظت محیط زیست رایزنی‌هایی با وزارت امور خارجه داشته است و در تلاش هستیم جلساتی هم در آینده نزدیک با وزارت امور خارجه و مدیریت بحران کشور داشته باشیم.

قلی‌نژاد می‌گوید: تالاب هورالعظیم بیشتر از همه نیازمند آب و حقابه است. در کشور ما هم مطالعات تأمین آب انجام شده و هم بازگشایی سدها با هدف تأمین حقابه را داریم. در ایران حداقل‌هایی به عنوان حقابه به تالاب می‌رسد ولی در بخش عراقی متأسفانه وضعیت حادتر از ایران است.

او با توجه به رایزنی‌هایی که در حوزه گردوغبار میان ایران و عراق وجود دارد، یکی از موضوعات مهم آتی بین دو کشور را بررسی وضعیت گردوغبار ایجاد شده در هورالعظیم به دنبال خشکسالی اعلام می‌کند.

> برش
> تالاب هورالعظیم بیشتر از همه نیازمند آب و حقابه است. در کشور ما هم مطالعات تأمین آب انجام شده و هم بازگشایی سدها با هدف تأمین حقابه را داریم. در ایران حداقل‌هایی به عنوان حقابه به تالاب می‌رسد ولی در بخش عراقی متأسفانه وضعیت حادتر از ایران است.

اخبار

ایسنا مجتبی ذوالجودی، معاون محیط زیست دریایی سازمان حفاظت محیط‌زیست با تأکید بر لزوم همکاری ۵ کشور برای کنترل و حفاظت از دریای خزر گفت: به علت خشکسالی و کاهش تراز آب دریای خزر، آلودگی‌های موجود در آن با غلظت بیشتری نمود پیدا می‌کند. دریای خزر در یک فضای بسته قرار دارد بنابراین با تبخیر زیاد و کاهش تراز آب، آلودگی‌هایی که وارد آن می‌شوند به دلیل افزایش غلظت، بیشتر خودشان را نشان می‌دهند.

میراث‌آریا علی‌اصغر شالبافیان، معاون گردشگری کشور گفت: برگزاری جشنواره میراث فرهنگی در قزوین و تولید محتوا با موضوع ظرفیت‌های مختلف میراث فرهنگی این استان قطعاً زمینه معرفی شایسته قزوین در سطح ملی را فراهم می‌کند.

ایرنا حسن محمدی‌ادیب، مدیر کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان اردبیل از حضور وزرای گردشگری کشورهای عضو اکو و دبیر کل سازمان «دی هشت» در مهرماه در اردبیل در راستای برنامه‌های رویداد «اردبیل ۲۰۲۳» خبر داد.

میراث‌آریا چهارمین فصل کاوش‌های باستان‌شناسی در محوطه کله‌کوب آیسک شهرستان سرایان که از معدود محوطه‌های پیش از تاریخ استان خراسان‌جنوبی است با هدف شناسایی لایه‌های برجای مانده از آغاز شهرنشینی در این محوطه در حال انجام است.

ایرنا بهرامعلی ظاهری، مدیرکل حفاظت محیط زیست استان سمنان گفت: بر پایه بررسی‌های انجام شده، پنج گونه پستاندار در حیات‌وحش استان در معرض خطر انقراض قرار دارند. گورخر ایرانی، یوزپلنگ ایرانی، پلنگ ایرانی، گربه شنی و گربه پالاس از جمله پستانداران حیات‌وحش استان سمنان در خطر انقراض هستند.

ایلنا یاور عبیری، رئیس جامعه انجمن‌های حرفه‌ای اقامتگاه‌های بومگردی ایران گفت: رشد قارچ‌گونه واحدهای غیرمجاز بلای جان بومگردی شده و هیچ‌گونه نظارتی بر فعالیت آنها وجود ندارد.

ایرنا علی سلاجقه، معاون رئیس‌جمهور و رئیس سازمان حفاظت محیط زیست تأکید کرد: از معاونت علمی ریاست‌جمهوری می‌خواهم که به وزارت کشور (معاونت دهیاری‌ها و شهرداری‌ها) کمک کند حداکثر تا پایان مهرماه با استفاده از شرکت‌های دانش‌بنیان نسبت به حذف بوی بد سایت پسماند آزادشهر استان گلستان اقدام کنند. همچنین سناریوی میان‌مدت مدیریت پسماند که توسط اداره کل حفاظت محیط زیست استان گلستان با همکاری مدیریت پسماند استان در خصوص سایت زباله آزادشهر انجام شده است، در صورت تأمین اعتبارات تصویب شود.

تهران در مسیر صنعت گردشگری هوشمند

یادداشت

سیدمحمدحسین حجازی
مدیرعامل شرکت نوسازی عباس‌آباد (منطقه فرهنگی و گردشگری عباس‌آباد)

تنوع ظرفیت‌های گردشگری آنقدر بالاست که می‌توان بسیاری از گونه‌های گردشگری را با کمک همین ظرفیت‌ها خلق کرد. با توجه به همین پتانسیل درونی، گونه‌ای از گردشگری شکل گرفته که هدف اصلی‌اش معرفی ظرفیت‌های نقاط گردشگری شهری است و امروزه با همین نام یعنی گردشگری شهری شناخته می‌شود. شناختی که روز به روز به پیشرفت و توسعه آن کمک کرده و معرفی مکان‌های دیدنی و تفریحی موجب ایجاد کسب و کارهای مرتبط و اشتغال‌آفرینی نیز شده است. گردشگری شهری پدیده‌ای است که در صنعت گردشگری جزو پیچیده‌ترین سبک‌هاست و لذا نیاز به مدیریت سازماندهی شده دارد تا بتوان به درستی در این حوزه پیش رفت و باعث جذب گردشگر، ایجاد اشتغال و کسب درآمد شد.

یکی از راهکارهایی که مدیریت گردشگری شهری را به سمت اهداف درست خود پیش می‌برد بهره‌مندی از گردشگری واحد است تا بتوان در زمینه گردشگری خلاق شهری، گام‌های مؤثر و ماندگاری برداشت و در ادامه نیز مدیران شهری بعدی بتوانند در همین مسیر بدون آنکه نیاز باشد از صفر شروع کنند پیش بروند.

یکپارچگی خدمات شهری و مناسب‌سازی در این زمینه، کاری خواهد کرد تا برنامه‌ریزی‌ها و زیرساخت‌ها در مسیر درستی قرار گیرد و ابر شهری مانند تهران، طبیعی است که نیاز اساسی به این یکپارچگی خدمات خواهد داشت تا پایتخت ایران نه به عنوان معبری برای گردشگران بلکه خود به عنوان یک مقصد گردشگری چه برای گردشگران داخلی و چه خارجی و چه خود شهروندان تهرانی شناخته شود.

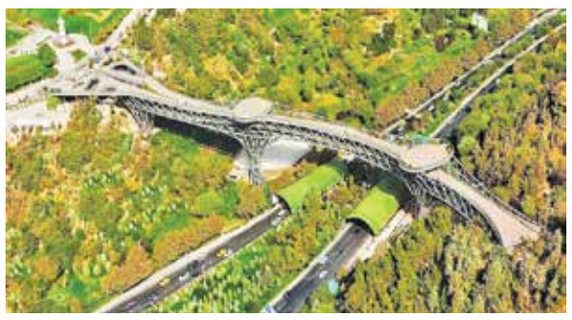

فراهم کردن زمینه‌های توسعه پایدار که با استانداردسازی سطح زندگی در آینده ممکن خواهد شد و همچنین حرکت به سمت هوشمندسازی و استفاده از تکنولوژی نوین در صنعت گردشگری سرعت حرکت در این مسیر را افزایش خواهد داد و می‌تواند تهران را در رقابت با کشورهای توسعه یافته که در بخش گردشگری شهری پیشتاز هستند بر سر زبان‌ها بیندازد و گردشگران بیشتری را به سمت خود جذب کند.

از این رو منطقه فرهنگی و گردشگری عباس‌آباد در راستای توجه به گردشگری خلاق شهری و استقبال از یکپارچگی خدمات گردشگری در پایتخت در تلاش است تا بتواند با انجام پروژه‌های متنوع فرهنگی، گردشگری و عمرانی در این مسیر با مدیریت صحیح، کارشناسی شده و با علم روز دنیا پیش برود.

طی سال‌های اخیر منطقه فرهنگی و گردشگری عباس‌آباد با انجام خدمات گوناگون ثابت کرده است که می‌تواند به بهترین شکل ممکن در این جریان قرار گیرد و با همراهی مجموعه‌های فرهنگی، تفریحی، گردشگری و ... تهران، پایتخت کشور را به سمت صنعتی شدن در حوزه گردشگری قرار دهد.

> طی سال‌های اخیر منطقه فرهنگی و گردشگری عباس‌آباد با انجام خدمات گوناگون ثابت کرده است که می‌تواند به بهترین شکل ممکن در این جریان قرار گیرد و با همراهی مجموعه‌های فرهنگی، تفریحی، گردشگری و ... تهران، پایتخت کشور را به سمت صنعتی شدن در حوزه گردشگری قرار دهد

پروژه «مسیر طبیعت» که در حال حاضر جزو پروژه‌های بزرگ شهر تهران است در کنار فعال‌سازی، کارت گردشگری و افتتاح ایستگاه گردشگری هوشمند از جمله فعالیت‌هایی است که منطقه فرهنگی و گردشگری عباس‌آباد آنها را در دستور کار خود قرار داده تا هرچه سریع‌تر این خدمات گردشگری و تفریحی را در به تحقق رساندن صنعت گردشگری هوشمند در اختیار شهروندان و گردشگران داخلی و همچنین خارجی قرار دهد و پیشتاز صنعت گردشگری هوشمند در پایتخت باشد.

به امید آنکه هر چه سریع‌تر گردشگری واحد در پایتخت کشور ایجاد شود و بتوان با نگاهی مدیریتی و کارشناسی به گردشگری به عنوان صنعتی درآمدزا و پویا توجه شود و زیرساخت‌های مناسبی با توجه به علم روز دنیا در بخش گردشگری خلاق شهری برای آن فراهم گردد تا تهران به عنوان شهری گردشگرپذیر و فعال در این حوزه نه تنها در ایران بلکه در جهان شناخته شود و با قدرت در مسیر توسعه صنعت گردشگری پیش برود و الگویی برای سایر شهرهای گردشگرپذیر شود.

ناسا: منشأ گرد و غبار سیستان و بلوچستان «هامون خشکیده» است

تصاویر ماهواره‌ای جدید ناسا ضمن نشان دادن مسیر عبور طوفان‌های ۱۲۰ روزه سیستان، خشکی تالاب هامون را منشأ این طوفان دانست.

این تصاویر، طوفان گرد و غباری را نشان می‌دهد که در اواسط ماه جاری میلادی در بخش‌هایی از ایران، افغانستان و پاکستان حرکت کرده و همچنان در جریان است. توده‌های غلیظ گرد و غبار، صدها کیلومتر در سراسر منطقه خشک پاکستان و افغانستان می‌وزد.

به گفته ناسا، این گرد و غبار از تالاب‌های خشکیده هامون سرچشمه می‌گیرد و تا حدودی شهر زابل ایران را احاطه کرده است.

ناسا تأکید دارد بیش از دو دهه از سطح پایین آب در تالاب هامون می‌گذرد که این اتفاق منجر به افزایش قابل توجه طوفان‌های گرد و غبار شده است. سطح آب هامون تحت‌تأثیر بارندگی و جریان رودخانه هیرمند است که از کوه‌های هندوکش در افغانستان می‌گذرد و سپس به تالاب هامون ختم می‌شود.

به گفته ناسا، خشکسالی‌های مکرر از سال ۱۹۹۹ همراه با افزایش تقاضای بالادستی در افغانستان برای منابع آبی برای کشاورزی و سایر مصارف، خشکی هامون را تشدید کرده است.

عکس: ناسا

«تور گاوبانگی» ممنوع

عطاءالله کاویان، مدیرکل حفاظت محیط زیست مازندران از ممنوعیت ورود تورهای گردشگری به جنگل‌های استان در فصل گاوبانگی گوزن‌های قرمز تا ۱۵ مهرماه خبر داد و گفت: ورود هرگونه تور گردشگری با عنوان «تور گاوبانگی» در مناطق جنگلی استان اعم از مناطق آزاد و تحت مدیریت این اداره کل در ایام گاوبانگی تا ۱۵ مهرماه ممنوع است.

او از همه دوستداران و علاقه‌مندان به حیات وحش و مردم نواحی جنگلی و کوهستانی درخواست کرد تا هرگونه فعالیت و رفت و آمد غیرعادی را به ادارات حفاظت محیط زیست در سراسر استان گزارش دهند تا به این وسیله بتوان حمایت همه جانبه‌ای جهت حفظ و حراست این گونه زیبا و باارزش به عمل آورده و با حفظ داشته‌هایمان آنها را برای نسل‌های بعد محافظت کنیم.

حضور تورهای گردشگری علاوه بر آنکه به ترک زیستگاه توسط مرال‌های نرمنجر می‌شود حاشیه امنی برای شکارچیان مرال‌های قرمز جنگل‌های هیرکانی ایجاد می‌کند. شکارچیان گاهی با تقلید صدای نعره‌های گوزن‌ها، آنها را به دام می‌اندازند. گاوبانگی رویارویی گوزن‌های نر برای تعیین قلمرو و جذب گوزن‌های ماده است.

عکس: مهر